

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

CONSEIL D'ÉTAT
section de législation

advies 75.402/1
van 20 februari 2024

avis 75.402/1
du 20 février 2024

over

sur

een ontwerp van koninklijk
besluit 'tot wijziging van het
koninklijk besluit van
1 september 2004 betreffende
de voorwaarden en de
toekenningsprocedure van
concessies voor de exploratie
en de exploitatie van de
minerale en andere
niet-levende rijkdommen in de
territoriale zee en op het
continentaal plat'

un projet d'arrêté royal
'modifiant l'arrêté royal du
1er septembre 2004 relatif aux
conditions et à la procédure
d'octroi des concessions
d'exploration et d'exploitation
des ressources minérales et
autres ressources non vivantes
de la mer territoriale et du
plateau continental'

Op 19 januari 2024 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister van Economie verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een ontwerp van koninklijk besluit ‘tot wijziging van het koninklijk besluit van 1 september 2004 betreffende de voorwaarden en de toekenningsprocedure van concessies voor de exploratie en de exploitatie van de minerale en andere niet-levende rijkdommen in de territoriale zee en op het continentaal plat’.

Het ontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 15 februari 2024. De kamer was samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, Brecht STEEN en Annelies D’ESPALLIER, staatsraden, Michel TISON, assessor, en Greet VERBERCKMOES, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Dries VAN EECKHOUTTE, eerste auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Brecht STEEN, staatsraad.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 20 februari 2024.

*

Le 19 janvier 2024, le Conseil d’État, section de législation, a été invité par le Ministre de l’Économie à communiquer un avis dans un délai de trente jours, sur un projet d’arrêté royal ‘modifiant l’arrêté royal du 1er septembre 2004 relatif aux conditions et à la procédure d’octroi des concessions d’exploration et d’exploitation des ressources minérales et autres ressources non vivantes de la mer territoriale et du plateau continental’.

Le projet a été examiné par la première chambre le 15 février 2024. La chambre était composée de Marnix VAN DAMME, président de chambre, Brecht STEEN et Annelies D’ESPALLIER, conseillers d’État, Michel TISON, assesseur, et Greet VERBERCKMOES, greffier.

Le rapport a été présenté par Dries VAN EECKHOUTTE, premier auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l’avis a été vérifiée sous le contrôle de Brecht STEEN, conseiller d’État.

L’avis, dont le texte suit, a été donné le 20 février 2024.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

STREKKING EN RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

2. Het om advies voorgelegde ontwerp van besluit beoogt het koninklijk besluit van 1 september 2004 ‘betreffende de voorwaarden en de toekenningsprocedure van concessies voor de exploratie en de exploitatie van de minerale en andere niet-levende rijkdommen in de territoriale zee en op het continentaal plat’ te wijzigen, hoofdzakelijk om het automatische registreersysteem dat zich aan boord bevindt van elk vaartuig en waarmee objectieve gegevens worden geregistreerd, te moderniseren (artikel 6 van het ontwerp). Volgens de gemachtigde moet het nieuwe registreersysteem mogelijk maken om beter te controleren dat concessiehouders voor zandontginning zich houden aan de zones die hen toegekend zijn voor zandontginning.

Daarnaast worden ook nog een aantal veeleer wetgevingstechnische wijzigingen doorgevoerd in onder meer de bepalingen betreffende het vervallen van, de intrekking van en de verzaking aan een concessie (artikelen 1 tot 3 van het ontwerp).

3. Voor het ontwerp kan rechtsgrond worden gevonden in artikel 3, § 2, eerste lid, van de wet van 13 juni 1969 ‘inzake de exploratie en de exploitatie van de niet-levende rijkdommen van de territoriale zee en het continentaal plat’. Wat de artikelen 1 tot 3 betreft, kan mede rechtsgrond worden gevonden in, zoals de gemachtigde aangaf, artikel 108 van de Grondwet, gelezen in samenhang met artikel 3, § 4, eerste lid, van diezelfde wet.

VOORAFGAANDE VORMVEREISTEN

4. Artikel 6 van het ontwerp bevat nieuwe technische voorschriften in de zin van richtlijn (EU) 2015/1535 van het Europees Parlement en de Raad van 9 september 2015 ‘betreffende een informatieprocedure op het gebied van technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij’. Krachtens artikel 5, lid 1, van die richtlijn dient het ontwerp dus meegedeeld te worden aan de Europese Commissie. Hieromtrent om nadere toelichting gevraagd, maakte de gemachtigde een kopie over van de aanmelding van het ontwerp onder richtlijn 2015/1535, waarvan de wachttermijn afloopt op 6 mei 2024.¹

In de aanhef van het besluit zal van het vervuld zijn van deze voorafgaande vormvereiste melding moeten worden gemaakt.

Indien naar aanleiding van deze aanmelding nog wijzigingen zouden worden aangebracht aan het ontwerp, dienen deze alsnog voor advies te worden voorgelegd aan de Raad van State.

¹ Aanmelding van 5 februari 2024 met referentie 2024/0055/B.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Aanhef

5. Gelet op wat hierboven werd opgemerkt over de rechtsgrond dient een nieuw eerste lid in de aanhef te worden ingevoegd, waarin wordt verwezen naar artikel 108 van de Grondwet, en dient het huidige eerste lid van de aanhef, dat het tweede lid wordt, als volgt te worden geformuleerd:

“Gelet op de wet van 13 juni 1969 inzake de exploratie en de exploitatie van de niet-levende rijkdommen van de territoriale zee en het continentaal plat, artikel 3, §§ 2, eerste lid, en 4, eerste lid, ingevoegd bij de wet van 20 januari 1999 en vervangen bij de wet van 11 december 2022;”.

Artikelen 1 en 2

6. In de Nederlandstalige tekst van de artikelen 1 en 2 dient te worden gepreciseerd dat enkel een wijziging in de “Nederlandstalige tekst” wordt aangebracht.

Artikel 2

7. Naar aanleiding van de vervanging in de Nederlandse tekst van het woord “vervallen” door het woord “verstrijken”, preciseerde de gemachtigde het volgende aangaande de draagwijdte van de termen “verstrijken” van, “intrekken” van en “verzaken” aan de concessie:

“(…) het verval en de intrekking hebben niet dezelfde draagwijdte. Elke concessie kan:

- a. Verstrijken (in het Frans: *échéance*): dit houdt in dat de termijn van de concessie is verstreken en dus dat er geen geldige concessie meer bestaat;
- b. Ingetrokken worden (in het Frans: *retrait*). Deze intrekking kan op grond van verval (in het Frans: *déchéance*), namelijk wanneer er niet wordt voldaan aan de voorgeschreven verplichtingen en voorwaarden (art. 22, § 3 van het koninklijk besluit continentaal plat). Een intrekking van concessie kan ook op grond van het feit dat uit de continue monitoring blijkt dat de activiteiten onaanvaardbare nadelige gevolgen heeft op de sedimentafzettingen of marien milieu (art. 3, § 4, eerste lid van de wet continentaal plat);
- c. Worden verzaakt (in het Frans: *renonciation*), waarbij de concessiehouder zelf beslist om een einde te stellen aan de concessie en dus waarbij er een besluit genomen moet worden tot intrekking wegens verzaking (art. 23 van het Koninklijk besluit continentaal plat).”

Van de gelegenheid zou gebruik kunnen worden gemaakt om dit onderscheid in de tekst zelf van artikel 21 van het koninklijk besluit van 1 september 2004 beter tot uitdrukking te brengen.

1. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique et l'accomplissement des formalités prescrites.

PORTÉE ET FONDEMENT JURIDIQUE DU PROJET

2. Le projet d'arrêté soumis pour avis a pour objet de modifier l'arrêté royal du 1er septembre 2004 'relatif aux conditions et à la procédure d'octroi des concessions d'exploration et d'exploitation des ressources minérales et autres ressources non vivantes de la mer territoriale et du plateau continental', essentiellement afin de moderniser le système d'enregistrement automatique qui se trouve à bord de chaque bateau et qui permet d'enregistrer des données objectives (article 6 du projet). Selon le délégué, le nouveau système d'enregistrement doit permettre de mieux s'assurer que les concessionnaires pour l'extraction du sable respectent les zones qui leur ont été attribuées à cet effet.

En outre, un certain nombre de modifications d'ordre plutôt légistique sont apportées notamment aux dispositions relatives à la déchéance, au retrait d'une concession et à la renonciation à celle-ci (articles 1er à 3 du projet).

3. Le projet peut trouver un fondement juridique dans l'article 3, § 2, alinéa 1er, de la loi du 13 juin 1969 'sur l'exploration et l'exploitation des ressources non vivantes de la mer territoriale et du plateau continental'. En ce qui concerne les articles 1er à 3, ils peuvent également trouver leur fondement juridique dans l'article 108 de la Constitution, combiné avec l'article 3, § 4, alinéa 1er, de cette même loi, ainsi que l'a indiqué le délégué.

FORMALITÉS PRÉALABLES

4. L'article 6 du projet comporte des nouvelles prescriptions techniques au sens de la directive (UE) 2015/1535 du Parlement européen et du Conseil du 9 septembre 2015 'prévoyant une procédure d'information dans le domaine des réglementations techniques et des règles relatives aux services de la société de l'information'. En vertu de l'article 5, paragraphe 1, de cette directive, le projet doit donc être communiqué à la Commission européenne. Invité à apporter des précisions à cet égard, le délégué a fourni une copie de la notification du projet en application de la directive 2015/1535, dont le délai d'attente se termine le 6 mai 2024 ¹.

Il conviendra de faire mention de l'accomplissement de cette formalité préalable dans le préambule de l'arrêté.

Si, à la suite de cette notification, des modifications devaient encore apportées au projet, celles-ci devraient encore être soumises à l'avis du Conseil d'État.

¹ Notification du 5 février 2024 portant la référence 2024/0055/B.

EXAMEN DU TEXTE

Préambule

5. Eu égard aux observations formulées ci-dessus au sujet du fondement juridique, il y a lieu d'insérer dans le préambule un alinéa premier, nouveau, visant l'article 108 de la Constitution, et de formuler l'alinéa premier actuel du préambule, qui devient le deuxième alinéa, comme suit :

« Vu la loi du 13 juin 1969 sur l'exploration et l'exploitation des ressources non vivantes de la mer territoriale et du plateau continental, l'article 3, §§ 2, alinéa 1er, et 4, alinéa 1er, insérés par la loi du 20 janvier 1999 et remplacés par la loi du 11 décembre 2022 ; ».

Articles 1er et 2

6. Dans le texte néerlandais des articles 1er et 2, on précisera que l'on apporte uniquement une modification dans le « Nederlandstalige tekst ».

Article 2

7. À propos du remplacement dans le texte néerlandais du mot « vervallen » par le mot « verstrijken », le délégué a précisé au sujet de la portée des termes « verstrijken », « intrekken » et « verzaken » relatifs à la concession, ce qui suit :

kan:
« (...) het verval en de intrekking hebben niet dezelfde draagwijdte. Elke concessie

- a. Verstrijken (in het Frans: échéance): dit houdt in dat de termijn van de concessie is verstreken en dus dat er geen geldige concessie meer bestaat;
- b. Ingetrokken worden (in het Frans: retrait). Deze intrekking kan op grond van verval (in het Frans: déchéance), namelijk wanneer er niet wordt voldaan aan de voorgeschreven verplichtingen en voorwaarden (art. 22, § 3 van het koninklijk besluit continentaal plat). Een intrekking van concessie kan ook op grond van het feit dat uit de continue monitoring blijkt dat de activiteiten onaanvaardbare nadelige gevolgen heeft op de sedimentafzettingen of marien milieu (art. 3, § 4, eerste lid van de wet continentaal plat);
- c. Worden verzaakt (in het Frans: renonciation), waarbij de concessiehouder zelf beslist om een einde te stellen aan de concessie en dus waarbij er een besluit genomen moet worden tot intrekking wegens verzaking (art. 23 van het Koninklijk besluit continentaal plat) ».

L'occasion pourrait être mise à profit pour mieux exprimer cette distinction dans le texte même de l'article 21 de l'arrêté royal du 1er septembre 2004.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER

DE VOORZITTER - LE PRÉSIDENT

Greet VERBERCKMOES

Marnix VAN DAMME